ՑՈՒՑԱԿ
ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՆՈՐ ՍՏԱՑՎԱԾ ՁԵՌԱԳՐԵՐԻ*

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ի սուրբ և փառաւորեալ հրաշա(մինչև այստեղ մեծատառ երկաթագրով, մնացյալը նոտրգրով)լի և մեծապայծառ սրբոյ Մենաստանէս սրբոյն Աղբերկայ գերահրաշ սրբոց վանուց և յԱստուածամուխ սարսափելի սուրբ Բեեռէ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։ Եւ ի գործկալարաց սուրբ Նշանէս։ Եւ յԱմէնօրհնեալ Աստուածածնի բաղցրահայեաց սրբոյ Տաճարէ. Եւ յամենայ աստուածահաճոյ սրբոց հրաշազարդ Տաճարաց։ Եւ ի նէր որոց ամփոփեալ մեծահրաշ սրբոց նշխարաց։ Եւ ի սոցին տպաստար և պաշտօնեայ ի Տէր Մատթէոս մեղապարտ վարդապետէ։ Յորմէ ժամանեալ հասցէ գիր օրհնութեան, նամակ պահպանութեան և շնորհք Սա[illegible]ին և Աստուածային բազմապատիկ օրհնութեան առ ընդհանուր ամենայն ազգս քրիստոնէից լուսաւորչադաւան հայկազուն սեռի՝ որ և հասցէ նամակ օրհնութեան մերոյ, ի քաղաքս, ի գիւղս, ի վանս և յամենայն շէնս։ Նախ Արհի է պանծալի եպիսկոպոսաց, Աստուածաբան վարդապետաց, պաշտօնեայէր քահանայից, ուսումնասէր սարկաւագաց, Առեհազարդ դպրաց, Աստուածասէր իշխանաց և համայն տեարց զօրացեալ ժողովրդոցն հայազնէից վերաբնակելոց յամենայն տեղիս, արանց և կանանց, ծերոց և տղայոց, երիտասարդաց և կուսից, և ամենայն չափու տիոյ և հասակի ի Քրիստոս Աստուած հաւատացելոց լիցի միշտ խնդալ յարազուարճ կենօք ամէն։ ...

(Տրվում է այստեղ Աղբերկա վանքի պատմությունն և ապա խոսվում է հօգուտ վանքին կատարվելիք հանգանակության մասին)։

... Արդ՝ ուրեմն անա զայն սքանչելահրաշ սուրբ Նշանն ընդ ձեռն գրամատոյց հայրապետի եղբայր մերոյ Ռափայէլ շնորհազարդ վարդապետին առաքեցաք առ բարեպաշտ աստուածասիրութիւն ձեր, վասն որոյ սիրով սուրբ հոգւոյն և աստուածային օրհնութեամբն ծանուցանեմք սիրելեացդ մերոց, զի յաղագս արդեանս ժամանակի դառն բերմանց և ի մերս տարաբախտութեանց այս զարմանահրաշ սուրբ վանքս ի վաղ ժամանակաց անկեալ կայ ի ներքոյ պարտուց և նեղութեանց, չունելով մեր յայլ ուստեք ճար և հնար ազատութեան, միանգամայն յուսով տեառն ապաստան եղաք մեծի օգնականութեամբ քրիստոսասէր օրհնեալ հաւատացելոցդ ամենեցուն։ Ուստի յերես անկեալ աղաչեմք զի ի փառս Աստուծոյ, և ի սէր գործկալարաց սրբոյ Նշանին և համենայն հրաշագործ սրբոց մասանց որք ի սուրբ վանս գետեղեալ կան զմիմեանս յորդորելով և պատճառ բարեաց լինելով լի և առատ ողորմութիւնս շնորհեսջիք և յառկապէս օգնութիւնս արասջիք ծանրաբեռն պարտուց վճարման, և զոր ինչ որ ի բարի սրտից ձերոց բղխիցէ ի խաթեր խաչեցելոյն Յիսուսի անխնայաբար շնորհեսջիք, այսինքն թէ բոսանից, թէ խոստմանց, թէ կտակս, թէ հոգեբաժինս, և թէ խաչահանդրոյս, և թէ այլ զանազան ասուս սիրապարգև ողորմութեամբ, աներկմիտ մտօք և յօժար կամօք շնորհեսջիք ի ձեռս յիշեալ հայրապետի վարդապետիդ. զի ի նմա հասեալն ի սուրբ Աղբերկայ հրաշալի վանս հասեալ գիտասջիք։ Որ և ողորմածն Աստուած զտրոց և ողորմութեանց ձերոց փոխարէն Ռ.տիկս (հազարապատիկս—Ն. Մ.) շնորհեսցէ. զձեզ միշտ շէն և պայծառ պահեսցէ. մեղաց ձերոց թողութիւն շնորհեսցէ, զհոգիս ձեր և ննջեցելոցն ձերոց ի փառս արքայութեան հանգուսցէ. և զամենայն խնդիրս ձեր ի բարին կատարեսցէ, և փրկեալ ազատեսցէ զձեզ զամենեսեանն յամենայն երևելի և աներևոյթ թշնամեացն փորձանաց։ Այլև որքան այս գերահրաշ սուրբ վանքս սաղմոսերգութիւն, ժամ, պաշտօն և պատարագ մատչիցի յամենայնէ ձեզ և ձեր համայն ննջեցելոցն և կենդանեացն մասն և բաժին եղիցի. Ամէն։

---

* Շարունակված «Էջմիածին» ամսագրի 1964 թվականի №№ Ը—Թ-ից, ԺԲ-ից, 1965 թվականի №№ Ը—Ժ-ից, 1968 թվականի № Է-ից, 1970 թվականի №№ Դ—Ե-ից, Ժ-ից, ԺԲ-ից, 1971 թվականի №№ Ե—Ը-ից, ԺԱ—ԺԲ-ից, 1972 թվականի №№ Ա—Բ-ից, Դ-ից, 1973 թվականի №№ Ա—Գ-ից, Ը-ից, 1974 թվականի №№ Գ-ից, Է—Ը-ից, 1975 թվականի №№ Ա-ից, Գ-ից և ԺԱ-ից։

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Գրեցաւ օրհնութեան կոնդակս ի թուոյս ՌՄՁԸ (1839 թ.—Ն. Մ.) սեպտեմբեր հինգն: Արդեամբ և կամեցողութեամբ Սրբոյ Երուսաղէմի բնիկ միաբան Ռափայէլ շնորհափայլ վարդապետին, ի յիշատակ սրբոյ Աղբերկայ մեծաճիրաշ վանուց: Զեռամբ մեղապարտ գրչի տիրացու Յարութիւն Ալթպարմախեան կոչեցելոյ:

ՀԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

(Կոնդակի կոնակի մասում մատիտով գրված է)
Ես մշեցի Վերի թ[ա]ղցի Նազ... Մխիթարեան մէկ գումէշ մը նովիրեցի սուրբ Աղբերկան 1911 ...:

№ 356
ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Թերթերը՝ 107:— **Պրակներ՝** չունի: Մակված առանձին թղթեր են, որոնք ժապավենով միացված են:— **Մեծությունը՝** 28,3×21,6×1,2 սմ.:— **Նյութը՝** բարակ և հաստարակ թուղթ:— **Կազմը՝** սկզբում և վերջում մեկական հաստարակ բարակ ստվարաթուղթ:— **Պահպանակները՝** սկզբում մեկ հատ հաստարակ թուղթ:— **Վիճակը՝** լավ:— **Գրությունը՝** միասյուն:— **Դատարկ թղթերը՝** բոլոր թղթերի կընոնակի մասում գրություն չկա:— **Տողերը՝** անհամաչափ, 37—43:— **Գծումներ՝** չկան:—**Գիրը՝** շեղագիր:— **Զարդագրություն՝** չունի:— **Գրիչը՝** Տիրայր եպիսկոպոս:— **Պատվիրատուն՝** Ամերիկայի հայոց առաջնորդության երեսփոխանական ժողովը:—**Ժամանակը՝** 3 դեկտեմբերի 1922 թ.:— **Վայրը՝** Ուստր, Մեսաչուսեց, ԱՄՆ:— **Ծանոթություն՝** ձեռագիր տեղեկագիրը հանված է Մայր Աթոռի արխիվից:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

(Ստորև տրվում է բովանդակության գլխավոր մասերը)

Թ. 1ա.— (Նախաբան):
Թ. 3ա.— (Առաջնորդի էությունը):
Թ. 12ա.— Առաջնորդարանի դրութիւնը:
Թ. 19ա.— Առաջնորդական այցելութիւններ:
Թ. 50ա.— Եկեղեցու ներքին կեանք:
Թ. 87ա.— Ամուսնական հարցեր:
Թ. 89ա.— Մարդահամարի խնդիր:
Թ. 90ա.— Վարչական կեանք:
Թ. 95ա.— Արտաքին յարաբերութիւն:
Թ. 103ա.— (Վերջաբան):
Թ. 105ա.— Ցուցակ 1921 թ. օգոստոս 21 Ուստր գումարուած երեսփոխանական ժողովի:
Թ. 107ա.— Ցանկ:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

(Սկզբում գտնվող պահպանակի վրա գրված է)
Տեղեկագիր տարեկան
Առաջնորդի հայոց Ամերիկայի
Տ. Տիրայր Եպիսկոպոսի
1922, Դեկտ. 3:
Թ. 1ա.— (Թիւ) 1698
1922 Դեկտ. 3—4 տ.
«Որոց ո՛չ գոյ առաջնորդութիւն, թոթափին իրրև զտերև»:
Հոգեշնորհ Հա՛ր,
Մեծարոյ Պ. Պ. Երեսփոխանք:
Թ. 104ա.— Կամք Հայրական օրհնութեամբ և սիրով,

Տիրայր Եպիսկոպոս
Առաջնորդ Հայոց Ամերիկայի:

ՀԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

(Առաջին թերթը ներկայացնում է առաջնորդարանի նամակի թուղթը, որի վերևում տպված է հետևյալը)
Առաջնորդութիւն Հայոց Ամերիկայի,
Ուստր, Մէաս.
The Prelacy of the Armenian Church in America,
65 Laurel Street, Worcester, Mass.
(Կենտրոնում կա առաջնորդարանի էմբլեման, որի վրա գրված է հետևյալը) Առաջնորդութիւն Հայոց Ամերիկայի
American Diocese of the Armenian Church.

№ 357
ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Թերթերը՝ 176:— **Պրակներ՝** չունի: Մակված առանձին թղթեր են, որոնք ժապավենով միացված են:— **Մեծությունը՝** 28,5×21,7×1,7 սմ.:— **Նյութը՝** բարակ և հաստարակ թուղթ:— **Կազմը՝** սկզբում և վերջում մեկական հաստարակ բարակ ստվարաթուղթ:— **Պահպանակները՝** սկզբում և վերջում մեկական հաստարակ թուղթ:— **Վիճակը՝** լավ:— **Գրությունը՝** միասյուն:— **Դատարկ թղթերը՝** բոլոր թղթերի կոնակի մասում գրություն չկա:— **Տողերը՝** անհամաչափ, 36—41:— **Գծումներ՝** չկան:— **Գիրը՝** շեղագիր:— **Զարդագրություն՝** չունի:— **Գրիչը՝** Տիրայր Եպիսկոպոս:— **Պատվիրատուն՝** Ամերիկայի հայոց առաջնորդության երեսփոխանական ժողովը:— **Ժամանակը՝** 7 հոկտեմբերի 1923 թ.:— **Վայրը՝** Ուստրն, Մեսաչուսեց, ԱՄՆ:— **Ծանոթություն՝** ձեռագիր տեղեկագիրը հանված է Մայր Աթոռի արխիվից:

(Շարունակելի)